

En kendelse fra Troslærekongregationen

Efter fem års forudgående forudgående undersøgelser og brevveksling med forfatteren offentliggjorde Troslærekongregationen i begyndelsen af februar 2005 en kendelse¹ omkring jesuitten Roger Haight's bog "Jesus Symbol of God".² I kendelsen tages på afgørende punkter afstand fra bogens læremæssige indhold, og forfatteren fratages retten til at undervise i katolsk teologi³

Af Troslærekongregationen ⁴

Indledning

Efter en omhyggelig gennemgang har Troslærekongregationen fundet, at pater Roger Haight S.J.'s bog "Jesus Symbol of God" (Maryknoll: Orbis Books, 1999) indeholder alvorlige læremæssige vildfarelser i forhold til visse fundamentale trossandheder. I den anledning er det besluttet at offentliggøre nærværende kendelse om bogen som afslutning på en undersøgelse af den.

Efter en første ekspertvurdering besluttedes det at betro sagen direkte til forfatterens ordensforesatte. Den 14. februar 2000 oversendtes en række kritiske bemærkninger til pater Peter-Hans Kolvenbach som jesuiterordens general med opfordring til at informere forfatteren om de vildfarelser, som er indeholdt i bogen, og til at anmode forfatteren om at forelægge de nødvendige klargørelser og berigtigelser til Troslærekongregationens bedømmelse (jf. Regulativ for undersøgelse af lærespørgsmål, kap. 2).⁵

Det svar, som pater Roger Haight S.J. forelagde den 28. juni 2000, hverken klargjorde eller berigtigede de vildfarelser, der var blevet påpeget. Derfor – og tillige under hensyn til den kendsgerning,

¹ Betegnet "notificazione"

² Roger Haight S.J., *Jesus Symbol of God*. Maryknoll: Orbis Books, 1999, ISBN 1-57075-311-3, 520 sider. Red.

³ Roger Haight er allerede under sagens gang fratrukket sin stilling som professor ved jesuiterordenens *Weston School of Theology* i Cambridge, Massachusetts. Han er for tiden tilknyttet det fælles-protestantiske *Union Theological Seminary* på Manhattan, New York, som lektor.

⁴ Kendelsen er oversat af Vivian og Erling Tiedemann. Grundlaget for oversættelsen er den officielle italienske tekst, som blev offentliggjort i *L'Osservatore Romano* den 7. februar 2005, idet citaterne fra Roger Haight's bog er oversat fra avisens engelsksprogede udgave af 9. februar 2005, hvor de fremstår som hentet direkte fra bogens engelske tekst.

⁵ Regulativ for undersøgelse af læremæssige spørgsmål af 29. juni 1997. [Klik her](#) for at læse regulativet (engelsk tekst). Red.

at bogen havde fået en betragtelig udbredelse – blev det besluttet at gennemføre en læremæssig undersøgelse (jf. Regulativ for undersøgelse af lærespørgsmål, kap. 3), der i særlig grad rettede opmærksomheden på forfatterens teologiske metode.

Efter at Troslærekongregationens teologiske rådgivere havde foretaget deres vurdering, bekræftede kongregationens ordinære session den 13. februar 2002, at bogen "Jesus Symbol of God" indeholdt udsagn, der var udtryk for vildfarelse, hvis udbredelse var til alvorlig skade for de troende. Det blev derfor besluttet at følge proceduren for hastesager (jf. Regulativ for undersøgelse af lærespørgsmål, kap. 4).

Under hensyn hertil og i overensstemmelse med artikel 26 i Regulativ for undersøgelse af lærespørgsmål, fik jesuiterordenens general den 22. juli 2002 sendt en fortegnelse over de udsagn, der var udtryk for vildfarelse, samt en generel vurdering af bogens hermeneutiske⁶ grundsyn. Generalen blev samtidig anmodet om at opfordre pater Roger Haight S.J. om inden for en frist af to måneder at aflevere en klarlæggelse af sin metode samt en korrektion, der var tro mod Kirkens lære, af de vildfarelser, som hans bog indeholdt.

Forfatterens svar, der blev afleveret den 31. marts 2003, blev nøje gennemgået af kongregationens ordinære session den 18. oktober 2003. Teksten var skrevet på en sådan måde, at der kunne rejses tvivl med hensyn til dens ægthed, d. v. s. om den virkelig var et personligt svar fra pater Roger Haight S.J.; man anmodede derfor om et underskrevet svar.

Et underskrevet svar nåede frem den 7. januar 2004. Kongregationens ordinære session den 5. maj 2004 gennemgik nøje dette svar og fastslog igen som en kendsgerning, at bogen "Jesus Symbol of God" indeholdt udsagn, som er i modstrid med den guddommelige og katolske tros sandheder, der vedrører trosbekendelsens første afsnit, og som drejer sig om Ordets præeksistens,⁷ om Jesu guddommelighed, om Treenheden, om Jesu død som afgørende vigtig for frelsen, om den enestående karakter og universaliteten af Jesu og Kirkens formidling af frelsen, og om Jesu opstandelse. Den negative vurdering angik også brug af en forkert teologisk metode. Offentliggørelsen af en kendelse om sagen blev derfor anset som nødvendig.

I. Teologisk metode

I forordet til sin bog "Jesus Symbol of God" anfører forfatteren, at teologien i dag må foregå i dialog med den postmoderne verden, men at "den også skal forblive tro mod dens oprindelige åbenbaring og vedblivende tradition" (side xii) i den forstand, at de kendsgerninger, der er givet med troen, udgør normen og vurderingsgrundlaget for den teologiske tolkning. Han anfører også, at man bør fastlægge en "kritisk vekselvirkning" (ss. 40-47) mellem disse kendsgerninger og den postmoderne tankegangs former og karakter, som delvis er karakteriseret af en radikal historisk og pluralistisk bevidsthed (jf. s. 24, 330-34): "I nutidens situation må man tage traditionen til sig med en kritisk holdning" (s. 46).

Imidlertid resulterer denne "kritiske vekselvirkning" i realiteten i, at troens indhold underordnes, hvad den postmoderne kultur finder plausibelt og forståeligt (jf. s. 49-50, 127, 195, 241, 249, 273-274, 278-282, 330-334). For eksempel hedder det, at man på grund af nutidens pluralistiske bevidsthed "ikke længere kan hævde, [...] at kristendommen står over andre religioner, og at Kristus er det absolutte centrum, i forhold til hvilket alle andre historiske formidlinger er relative. [...] I den postmoderne kultur er det umuligt at tænke [...], at én religion kan gøre krav på at være det centrum, til hvilket alle de andre skal henføres" (p. 333).

⁶ Fortolkningsmæssige. Red.

⁷ D.v.s. forud-eksistens. Som guddommelig person er Kristus er fra evighed præeksistent (jfr. Joh 1,1). Red.

For så vidt særligt angår gyldigheden af dogmatiske og især kristologiske formuleringer i den postmoderne kulturelle og sproglige kontekst, som er forskellig fra den, i hvilken de blev udarbejdet, giver forfatteren udtryk for, at man ikke skal se væk fra disse formuleringer, men heller ikke gentage dem ukritisk, fordi de "ikke i vores kultur har det samme betydningsindhold, som de havde, da de blev formuleret. [...] Der er derfor ikke andet at gøre end at tage fat på de klassiske konciler og udtrykkeligt udlægge dem for vores egen tid" (s. 16). I realiteten konkretiseres denne udlægning imidlertid ikke i forslag til læremæssige formuleringer, der viderefører dogmernes uforanderlige mening, som den forstås af Kirkens tro; den klarlægger dem heller ikke ved at give en bedre forståelse af dem. Resultatet af forfatterens udlægning er derimod en tolkning, der ikke alene afviger fra, men er i modstrid med dogmernes sande betydning.

Hvad specielt angår kristologien, hævder forfatteren, at med sigte på at komme ud over en "naiv åbenbarings-positivisme" (s. 173, n. 65) bør kristologien indskrives i konteksten af en "generel religionsteori og med den terminologi, der bruges i religiøs erkendelsesteori" (s. 188). Et grundlæggende element i denne teori vil være *symbolet* i dets egenskab af konkret historisk middel: En skabt realitet (for eksempel en person, en genstand, en hændelse), som gør en anden realitet kendelig og nærværende, som på samme tid er en del af og adskilt fra midlet selv, og til hvilken dette henviser – som til Guds transcendentale realitet (jf. s. 196-198). Det symbolske sprog, som er poetisk i sin struktur, rettet til forestillingsevnen og billedligt (jf. s. 177, 256), skal udtrykke og skabe en bestemt erfaring af Gud (jf. s. 11), men giver ikke objektiv information om den samme Gud (jf. s. 9, 210, 282, 471).

Disse standpunkter med hensyn til metode fører til en tolkning, som i alvorlig grad er indsnævrende og vildledende i forhold til troslæren, idet den giver plads for udsagn, der er udtryk for vildfarelse. Især underminerer det epistemologiske⁸ valg af symbolteorien, som denne forstås af forfatteren, det kristologiske dogme, som fra og med Det nye Testamente forkynder, at Jesus af Nazareth er Sønnens/Det guddommelige Ords person, som er blevet menneske.⁹

II. Ordets præeksistens

Fastlæggelsen af det hermeneutiske udgangspunkt fører først og fremmest forfatteren til ikke at anerkende, at der i Det nye Testamente er grundlag for læren om Ordets præeksistens, end ikke i prologen til Johannes Evangeliet (jf. ss. 155-178), hvor, skriver han, Logos skal forstås i en rent metaforisk betydning (jf. s. 177). Yderligere finder forfatteren, at erklæringen fra koncilet i Nikæa alene har til hensigt at bekræfte, "at ingen ringere end Gud selv var og er til stede og virksom i Jesus" (p. 284; jf. p. 438), idet han mener, at brugen af symbolet "Logos" simpelthen vil skulle betragtes som forudsat¹⁰ og derfor ikke som genstand for definitionen og i den sidste ende heller ikke som plausibel i den postmoderne kultur (jf. ss. 281; 485). Koncilet i Nikæa, hævder forfatteren, "bruger Skriften på en måde, som ikke er acceptabel i dag," det vil sige, som om den stillede til rådighed "en informationskilde, der er direkte repræsentativ for facts og objektive data omkring den transcendentale virkelighed" (p. 279). Dogmet fra Nikæa skal derfor ikke lære, at den fra evighed præeksisterende Søn eller Logos er af samme væsen som Faderen og født af Ham. Forfatteren gør sig til talsmand for "en inkarnations-kristologi, i hvilken det skabte menneske eller personen Jesus af Nazareth er det konkrete symbol, som udtrykker Guds tilstedeværelse i historien som Logos" (s. 439).

⁸ D.v.s. erkendelsesteoretiske

⁹ Jf. koncilet i Nikæa, "Trosbekendelsen": DH 125; koncilet i Chalcedon, "Trosbekendelsen": DH 301, 302; det andet koncil i Konstantinopel, "Canones": DH 424, 426. [DH = Denzinger-Hünemann, *Enchiridion Symbolorum* (et katolsk, fagteologisk opslagsværk). Red.]

¹⁰ Forfatteren taler om Ordets og Åndens "hypostasering" og "hypostase": Han vil dermed sige, at de bibelske "metaforer" "Logos" og "Ånden" successivt er blevet "reale enheder" i den hellenistiske kirkes sprogbrug. (jf. s. 475).

Denne fortolkning er ikke i overensstemmelse med dogmet fra Nikæa, som med fuld hensigt og endog i en modsætning til datidens kulturelle forestillingsverden bekræfter den virkelige præeksistens af Faderens Søn/Logos, som er blevet menneske i tiden for vor frelses skyld.¹¹

III. Jesu guddommelighed

Forfatterens vildfarne position med hensyn til Guds Søns/Logos' præeksistens har som sin konsekvens en ligeså fejlagtig forståelse af læren om Jesu guddommelighed. Sandt nok benytter han udtryk som at Jesus "må betragtes som guddommelig" (s. 283) og "Jesus Kristus [...] må være sand Gud" (s. 284). Det drejer sig ikke desto mindre om udsagn, som må forstås i lyset af hans standpunkt med hensyn til Jesus som symbolsk formidler ("medium"¹²): Jesus er "en person, der er underlagt endelighed" (s. 205), "en menneskelig person" (s. 296) og "et menneske som os" (ss. 205; 428). Ifølge forfatteren skal "sand Gud og sandt menneske" derfor genfortolkes, så "sandt menneske" kommer til at betyde, at Jesus "er et menneske som alle andre" (s. 259), "et endelig menneske og skabning" (p. 262); mens "sand Gud" skal betyde, at mennesket Jesus som konkret symbol er eller formidler Guds frelsende tilstedeværelse i historien (jf. ss. 262; 295): Kun i den forstand kan Jesus betragtes som "i sandhed guddommelig og af samme væsen som Gud" (s. 295).

Den "postmoderne situation i kristologi," tilføjer forfatteren, "indebærer en ændring med hensyn synspunkt, som lægger problematikken på koncilet i Chalcedon¹³ bag os" (s. 290), præcis i den forstand, at den hypostatisk forening¹⁴ eller "enhypostatisk" forening vil skulle forstås som "foreningen af ingen ringere end Gud selv som Ord med den menneskelige person Jesus" (s. 442)

Denne udlægning af Jesu guddommelighed er i modstrid med Kirkens tro, der tror på Jesus Kristus som Guds Søn fra evighed, som blev menneske, sådan som forskellige økumeniske konciler gentagne gange har bekendt det, og som Kirken til stadighed har forkyndt det.¹⁵

IV. Den hellige Treenighed

Som følge af ovennævnte fortolkning af Jesu Kristi identitet udvikler forfatteren en fejlagtig lære om Treenigheden. Efter hans opfattelse "må de senere læresætninger om en immanent¹⁶ Treenighed ikke indfortolkes i Det nye Testaments lære". Disse læresætninger skal iflg. ham betragtes som resultatet af en successiv inkulturation, som har ført til at hypostasere symbolerne "Logos" og "Ånd", det vil sige til at betragte dem som "reale enheder" i Gud (jf. s. 481). Som "religiøse symboler" er "Logos" og "Ånd" metaforer for to forskellige frelseshistoriske formidlere af den ene og eneste Gud: den første ydre og historisk gennem "*symbolet Jesus*"; den anden indre, dynamisk og gennemført ved Guds kommunikation af sig selv "*som*" Ånd (jf. s. 484).

¹¹ Jf. koncilet i Nikæa, "Trosbekendelsen": DH 125. Nikæa's bekendelse, som er blevet genbekræftet på andre økumeniske konciler (jf. første koncil i Konstantinopel, "Trosbekendelsen": DH 150; koncilet i Chalcedon, "Trosbekendelsen": DH 301, 302), danner grundlaget for alle kristne konfessioners trosbekendelse.

¹² På engelsk. Red.

¹³ Afholdtes 8. oktober – 1. november 451 og definerede dogmet om Kristus som sand Gud og sandt menneske i én person. Red.

¹⁴ Begrebet hypostatisk forening bruges om foreningen af Kristi guddomsnatur og menneskenatur i hans ene person, som er anden person i Gud. Dette blev defineret som dogme på koncilet i Chalcedon 451. Foreningen er helt og aldeles på personens plan; de to naturer lever ublandet, men også uadskilt i Kristus, takket være anden person. Forskellen mellem de to naturer bliver ikke ophævet ved foreningen; tværtimod bevares det ejendommelige i begge naturer, idet begge 'kommer sammen' (concurrente) i én person (hypostase). [Efter Katolsk Mini-Leksikon]. Red.

¹⁵ Jf. koncilet i Nikæa, "Trosbekendelsen": DH 125; første koncil i Konstantinopel, "Trosbekendelsen": DH 150; koncilet i Chalcedon, "Trosbekendelsen": DH 301, 302.

¹⁶ D.v.s. iboende. Red.

Et sådant syn på tingene, som svarer til teorien om religiøs erfaring i almindelighed, fører forfatteren til at opgive den rette forståelse af Treenigheden selv, der udlægges som "en beskrivelse af et differentieret indre liv i Gud" (s. 484). Heraf følger, at "en forestilling om Gud som et fællesskab, ideen om at hypostasere forskellighederne i Gud og kalde dem personer på en sådan måde, at de er i en dialog i gensidig kommunikation, peger i modsat retning af det vigtigste punkt i troslæren selv" (s. 483), nemlig at "Gud er én og den eneste" (p. 482).

Denne udlægning af læren om Treenigheden er en vildfarelse og stridende mod troen med hensyn til Guds enhed i personernes treenighed, som Kirken har forkyndt og bekræftet i talrige og højtidelige erklæringer.¹⁷

V. Jesu død som afgørende vigtig for frelsen

I bogen "Jesus Symbol of God" hævder forfatteren, at "den profetiske fortolkning" forklarer Jesu død bedst (jf. s. 86, n. 105). Han skriver yderligere, at det ikke er nødvendigt, "at Jesus betragtede sig selv som universel frelser" (s. 211), og at ideen om Jesu død som "en offerdød, en sonende død, en forløsende død" blot er resultatet af hans disciples gradvise udlægning i lyset af Det gamle Testamente (jf. s. 85). Det hævdes tillige, at den traditionelle kirkelige talen "om Jesus, som lider for os; som ofrer sig til Gud; som påtager sig straffen for vore synder, eller som er nødt til at dø for at yde Gud retfærdighed, næppe giver noget meningsfuldt budskab til vor tid" (s. 241). At tale sådan må holde op, fordi "de billeder, der er knyttet til disse måder at tale på, støder an mod postmoderne følelser og skaber afvisning og en barriere for en positiv forståelse for Jesus Kristus" (s. 241)

Dette standpunkt fra forfatterens side går i realiteten imod Kirkens lære, som hos Jesus altid har erkendt den intention, at hans død skulle være til frelse for verden. Kirken ser i de udsagn i Det nye Testamente, som særligt refererer til frelsen, herunder især i ordene ved Eukaristiens¹⁸ indstiftelse, en norm for sin tro med hensyn til den afgørende betydning, offerdøden på korset har for den universelle frelse.¹⁹

VI. Den enestående karakter og universalitet af Jesu og Kirkens formidling af frelsen

Med hensyn til universaliteten af Jesu mission som frelser hævder forfatteren, at Jesus er "normativ" for de kristne, men "ikke-konstitutiv"²⁰ for andre religiøse formidlinger (p. 403). Han skriver yderligere, at "Gud alene virker frelsen, og at Jesu universelle formidling ikke er nødvendig" (p. 405); "Gud handler [nemlig] i menneskers liv på forskellige måder, der er hinsides Jesus og den kristne sfære" (s. 412).

Forfatteren insisterer på nødvendigheden af at komme ud over at sætte Kristus i centrum og nå til at sætte Gud i centrum, hvilket vil "ophæve nødvendigheden af at knytte Guds frelse alene til Jesus af Nazareth" (s. 417). For så vidt angår Kirkens universelle mission, anser han det som nødvendigt at have "evnen til at erkende andre religioner som formidlere af Guds frelse på samme niveau som

¹⁷ Jf. første koncil i Konstantinopel, "Trosbekendelsen": DH 150; "Quicumque": DH 75; synoden i Toledo XI, "Trosbekendelsen": DH 525-532; synoden i Toledo XVI, "Trosbekendelsen": DH 568-573; fjerde Laterankoncil, "Trosbekendelsen": DH 803-805; koncilet i Firenze, "Decretum pro Iacobitis": DH 1330-1331; andet Vatikankoncil, dogmatisk konstitution "Lumen gentium", nn. 2-4.

¹⁸ Nadverens. Red.

¹⁹ Jf. koncilet i Nikæa, "Trosbekendelsen": DH 125; Tridentinerkoncilet, "Decretum de iustificatione": DH 1522, 1523; "De poenitentia": DH 1690; "De Sacrificio Missae": DH 1740; andet Vatikankoncil, dogmatisk konstitution "Lumen gentium", nn. 3, 5, 9; pastoral konstitution "Gaudium et spes", n. 22; Johannes Paul II, rundskrivelsen "Ecclesia de Eucharistia", n. 12.

²⁰ D.v.s. ikke grundlæggende og uden afgørende betydning. Red.

kristendommen" (s. 415). Yderligere er det for ham "umuligt i den postmoderne kultur at tænke, at [...] én religion kan gøre krav på at være i det centrum, til hvilket alle andre skal henføres. Disse myter eller metanarrativer²¹ er simpelthen yt" (s. 333).

Denne teologiske opfattelse fornægter fundamentalt Jesu Kristi universelle frelsergerning (jf. ApG 4,12;²² 1 Tim 2,4-6;²³ Joh 14,6²⁴) og i konsekvens heraf Kirkens mission i henseende til at forkynde og formidle frelsen i Kristus som gave til alle mennesker (Matt 28,19;²⁵ Mark 16,15;²⁶ Ef 3, 8-11²⁷), der begge klart bevidnes af Det nye Testamente, og som altid har været forkyndt af Kirkens tro – også i dokumenter af nyere dato.²⁸

VII. Jesu opstandelse

Den fremstilling, som forfatteren giver af Jesu opstandelse, er ledet af hans forståelse af det bibelske og teologiske sprog om "symbolsk for en erfaring, som er historisk formidlet" (s. 131) såvel som af det princip, at "man i almindelighed ikke skal forvente, at noget kan være hændt i fortiden, som i dag anses eller er godtgjort som værende umuligt" (s. 127). Sådan forstået fremstilles opstandelsen som bekræftelsen af, at "Jesus er ontologisk levende som et individ i Guds sfære [...], Guds erklæring om, at Jesu liv er en sand åbenbaring af Gud og en autentisk menneskelig eksistens" (s. 151; jf. s. 124).

Opstandelsen beskrives som "en transcendent realitet, hvis betydning kun kan forstås gennem trohåb" (s. 126). Efter Jesu død skulle disciplene have husket og have overvejet hans liv og hans budskab, især hvad angår åbenbaringen af Gud som god og barmhjertig og som én, der bekymrer sig om menneskers liv og deres frelse. Denne erindring – nemlig at "dét, som Gud har begyndt i kærlighed, fortsætter på grund af denne kærligheds grænseløshed med at eksistere i denne kærlighed, idet det således overvinder dødens magt og endelighed" (s. 147) – fik sammen med Guds indgriben som Ånd gradvis denne nye tro på opstandelsen til at fødes, nemlig at Jesus var levende og ophøjet i Guds frelsende kraft (jf. s. 146).

²¹ Et metanarrativ kan beskrives som en "stor" og grundlæggende fortælling, som er normgivende for etik og afgørelse af, hvad der anses for sandt. For den franske filosof Jean-François Lyotard er det et hovedanliggende for den postmoderne kultur at gøre op med alle metanarrativer, der alle betragtes som relative og uden noget forpligtende sandhedsindhold. Red.

²² ApG 4,12: Der er ikke frelse i nogen anden, ja, der er ikke givet mennesker noget andet navn under himlen, som vi kan blive frelst ved.

²³ 1 Tim 2,4-6: [Gud] vil, at alle mennesker skal frelses og komme til erkendelse af sandheden. For der er én Gud og én formidler mellem Gud og mennesker, mennesket Kristus Jesus, som gav sig selv som løsesum for alle — det var vidnesbyrdet, da tiden var inde.

²⁴ Joh 14,6: Jesus sagde til ham: Jeg er vejen og sandheden og livet; ingen kommer til Faderen uden ved mig.

²⁵ Matt 28,19: Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn

²⁶ Mark 16,15: Så sagde han til dem: Gå ud i alverden og prædik evangeliet for hele skabningen.

²⁷ Ef 3,8-11: Jeg, den ringeste af alle de hellige, fik den nåde at forkynde evangeliet om Kristi uransagelige rigdom for hedningerne og at oplyse alle om, hvad frelsesplanen er med den hemmelighed, som fra evighed af lå skjult i Gud, alle tings skaber, så at Guds visdom i al sin mangfoldighed nu gennem Kirken kan blive gjort kendt for myndigheder og magter i himmelrummet efter hans beslutning fra evige tider, som han gennemførte ved Kristus Jesus, vor Herre.

²⁸ Jf. Innocentius XI, konstitutionen "Cum occasione", n. 5: DH 2005; Det hellige Officium, dekretet "Errores Iansenistarum", n. 4: DH 2304; andet Vatikanconcil, dogmatisk konstitution "Lumen gentium", n. 8; pastoral konstitution "Gaudium et spes", n. 22; dekretet "Ad gentes", n. 3; Johannes Paul II, rundskrivelsen "Redemptoris missio", nn. 4-6; Troslærekongregationen, erklæringen "Dominus Iesus", nn. 13-15. For så vidt angår universaliteten af Kirkens mission, jævnfør "Lumen gentium", nn. 13, 17; "Ad gentes", n. 7; "Redemptoris missio", nn. 9-11; "Dominus Iesus", nn. 20-22.

I øvrigt er efter forfatterens opfattelse "historiciteten"²⁹ af den tomme grav og af fortællingerne om åbenbaringerne ikke væsentlige for tro-håb på opstandelsen" (s. 147, n. 54; jf. ss. 124, 134). Snarere er disse beretninger "måder at udtrykke og undervise i indholdet af en tro, som allerede var udformet" (s. 145).

Forfatterens udlægning fører til en position, som er uforenelig med Kirkens lære. Hans udlægning er udarbejdet på et grundlag af fejlagtige forudsætninger og ikke på grundlag af Det nye Testaments vidnesbyrd, ifølge hvilket den opstandnes åbenbaringer og den tomme grav er fundamentet for disciplenes tro på Kristi opstandelse – og ikke omvendt.

Konklusion

Med offentliggørelsen af denne kendelse føler Troslærekongregationen sig forpligtet til at erklære, at ovennævnte udsagn i bogen "Jesus Symbol of God" af pater Roger Haight S. J. må bedømmes som alvorlige læremæssige vildfarelser i strid med Kirkens guddommelige og katolske tro. Som en konsekvens heraf er det forbudt for forfatteren at undervise i katolske teologi, indtil hans standpunkter er blevet korrigeret således, at de er i fuld overensstemmelse med Kirkens lære.

Under en audiens for undertegnede kardinalpræfekt har pave Johannes Paul II godkendt nærværende kendelse, som er besluttet i en ordinær session i kongregationen, og har givet ordre til dens offentliggørelse.

Rom, Troslærekongregationens kontorer, den 13. december 2004, på mindedagen for den hellige Lucia, jomfru og martyr

✠ JOSEPH Card. RATZINGER

Præfekt

✠ ANGELO AMATO, S.D.B.

Titulær ærkebiskop af Sila

Sekretær

[Klik her for at komme tilbage til forsiden](#)

²⁹ D.v.s. som historiske kendsgerninger. Red.